ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Kotrčové a soudkyň Mgr. Daniely Večerkové a JUDr. Andrey Venclíkové ve věci

žalobkyně: **T. H.**, narozená xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx xxx
zastoupená advokátem doc. JUDr. Alešem Rozehnalem, Ph.D.
sídlem Železná 490/14, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group**, IČO 47116617
sídlem Pobřežní 665/21, 186 00 Praha 8
zastoupená advokátem Mgr. Markem Vojáčkem
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

o zaplacení 88 306 Kč s příslušenstvím
k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 13. února 2026, č. j. 27 C 181/2025-247

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje**.

II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na nákladech odvolacího řízení 9 946,20 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám advokáta Mgr. Marka Vojáčka.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou k soudu dne 23. 6. 2025 domáhala na žalované zaplacení částky 88 306 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 21. 6. 2025 do zaplacení, po částečném zpětvzetí

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

žaloby a částečném zastavení řízení, zaplacení částky 63 631 Kč se zákonným úrokem z prodlení. Tvrdila, že dne 14. 12. 2012 uzavřela s žalovanou pojistnou smlouvu FLEXI č. xxx, jejímž předmětem bylo pojištění pro případ smrti nebo dožití, pojistné bylo sjednáno ve výši 412 Kč měsíčně, pojištění skončilo výpovědí. Žalobkyně zaplatila na pojistném celkem 98 306 Kč, žalovaná jí podle smlouvy poskytla v průběhu pojistného vztahu plnění ve výši 10 000 Kč. Vzhledem k neplatnosti pojistné smlouvy pro rozpor se zákonem a evropským právem se na žalované domáhá vydání bezdůvodného obohacení, jako rozdílu mezi zaplaceným pojistným a plněním žalované. Neplatnost pojistné smlouvy dovozovala zejména z neurčitého ujednání o poplatcích, když o některé poplatky mělo být snižováno pojistné, o některé poplatky měla být snižována kapitálová hodnota pojistné smlouvy, což by pak mělo vliv na výši budoucího pojistného plnění. Rovněž uvedla, že přehled poplatků se nestal součástí pojistné smlouvy, nebyl jí předán ani s ním nebyla nijak seznámena. Neplatnost pojistné smlouvy spatřovala také v tom, že obsahuje nepřiměřená, zneužívající, smluvní ujednání ve smyslu § 55 a § 56 zákona č. 40/1964 Sb. občanský zákoník (dále také jen obč. zák.) a Směrnice Rady EU 93/13/EHS ze dne 5. 4. 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (dále také jen Směrnice). Žalovanou bezvýsledně vyzvala k vydání bezdůvodného obohacení dopisem ze dne 5. 6. 2025.

2. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby dílem z důvodu promlčení uplatněného nároku a dílem z důvodu vypořádání vzájemně nepromlčených plnění. Učinila nesporným, že uzavřela se žalobkyní uvedenou pojistnou smlouvu, že žalobkyně na pojistném uhradila 98 306 Kč a že v průběhu pojistného vztahu poskytla žalobkyni plnění v celkové výši 10 000 Kč. Dále uvedla, že pojistná smlouva byla na žádost žalobkyně měněna dodatkem č. 1 ze dne 18. 11. 2014, výpovědí žalobkyně byla ukončena ke dni 31. 5. 2025. Žalovaná po ukončení pojistné smlouvy žalobkyni vyplatila odkupné 1 888 Kč a dne 10. 9. 2025 provedla ve prospěch žalobkyně úhradu částky 25 340,21 Kč, představující veškerá nepromlčená plnění (pojistné, poplatky a úrok z prodlení od 21. 6. do 10. 9. 2025). Namítla promlčení zbývajícího uplatněného nároku, v dvouleté subjektivní promlčecí lhůtě, ve vztahu k pojistnému uhrazenému do 22. 6. 2023, když dovozovala, že běh subjektivní promlčecí lhůty započal nejpozději po obdržení rekapitulace stavu pojistné smlouvy ze dne 22. 1. 2014 žalobkyní, a v tříleté objektivní promlčecí lhůtě, ve vztahu k pojistnému zaplacenému do 22. 6. 2022, když specifikovala, že žalobkyně v posledních třech letech před podáním žaloby uhradila 24 675 Kč (35 x 705 Kč). Uzavřela, že nárok na zaplacení 63 631 Kč je promlčen, celé nepromlčené plnění již bylo vypořádáno vyplacením částky 25 340,21 Kč a odkupného ve výši 1 888 Kč. Argumentovala ve prospěch názoru, že námitka promlčení je v souladu s dobrými mravy, pojistnou smlouvu měla za platně uzavřenou, s tím, že žalobkyně byla seznámena se sazebníkem poplatků, ujednání ve smlouvě nejsou neurčitá, smlouva neobsahuje zneužívající ujednání, a právo namítat neplatnost smlouvy z důvodu zneužívajících ujednání je promlčeno.

3. Soud I. stupně napadeným rozsudkem žalobu o zaplacení 63 631 Kč se specifikovaným úrokem z prodlení zamítl (výrok I.) a žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalované náklady řízení ve výši 17 178 Kč (výrok II.).

4. Soud I. stupně vzal za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků o uzavření pojistné smlouvy a o tom, že žalobkyně uhradila na pojistném celkem 98 306 Kč. Po provedeném dokazování vyšel z toho, že byl prokázán obsah pojistné smlouvy, včetně dodatku č. 1, Všeobecných pojistných podmínek pro pojištění spojená s investičními fondy ze dne 1. 10. 2012 a Speciálních pojistných podmínek pro Flexi životní pojištění 10/2012, stejně jako obsah Přehledu poplatků a parametrů platného od 1. 10. 2012. Žalobkyně v období od 23. 6. 2023 do 31. 5. 2025 (skončení pojištění) uhradila na pojistném 16 215 Kč (23 splátek po 705 Kč), v období od 23. 6. 2022 do 31. 5. 2025 (skončení pojištění) uhradila na pojistném 24 675 Kč (35 splátek po 705 Kč). Dopisem ze dne 9. 4. 2025 vypověděla pojistnou smlouvu č. xxx, dopisem ze dne 17. 4. 2025 žalovaná oznámila žalobkyni, že od 1. 6. 2025 již nebude pojistná smlouva č. xxx platná a dopisem ze dne 7. 6. 2025, že pojistná smlouva skončila ke dni 31. 5. 2025. Dopisem ze dne 5. 6. 2025 zástupce žalobkyně

vyzval žalovanou k vydání bezdůvodného obohacení, žalovaná dopisem ze dne 17. 6. 2025 tuto výzvu jako neopodstatněnou odmítla. Dne 9. 6. 2025 žalovaná vyplatila žalobkyni odkupné ve výši 1 888 Kč. Dopisem ze dne 10. 9. 2025 zástupce žalované zaslal zástupci žalobkyně oznámení o provedené platbě v souhrnné výši 25 340,21 Kč na účet žalobkyně, specifikoval, za které období (platby) žalovaná plní, dne 10. 9. 2025 žalovaná uhradila ve prospěch žalobkyně částku 25 340,21 Kč.

5. Žalovaná v průběhu pojištění zasílala žalobkyni každoročně „Přehled stavu pojistné smlouvy“, popř. „Rekapitulaci pojistné smlouvy“, tyto dokumenty se dostaly do dispoziční sféry žalobkyně.

6. Soud I. stupně vyložil, které důkazy měl za nevýznamné, které neprovedl a z jakých důvodů.

7. Zjištěný skutkový stav posoudil po právní stránce podle pojistné smlouvy č. xxx, podle zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (obč. zák.), a podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (o. z.). K předkládané judikatuře nižších soudů, i k žalobkyní doloženému benchmarku ČNB č. 3/2012 a č. 3/2019, konstatoval, že není úlohou soudu vypořádávat se s odůvodněním každého jednotlivého rozhodnutí, předloženého na podporu argumentace účastníka řízení. Je povinností soudu toliko obhájit své závěry ve světle sjednocující judikatury Nejvyššího soudu a Ústavního soudu.

8. Dospěl k závěru, že právo na vrácení pojistného je promlčeno, námitkou promlčení se zabýval přednostně, neboť je-li uplatněné právo promlčeno, nemůže ho soud žalobkyni přiznat, i kdyby ostatní námitky žalované nebyly důvodné.

9. Dovodil, že podle § 3028 odst. 3 o.z., se posuzovaný nárok řídí dosavadními právními předpisy, tj. zákonem č. 40/1964 Sb., občanským zákoníkem, ve znění účinném ke dni 3. 7. 2013 (dále jen „obč. zák.“), věc proto posuzoval dle § 100 odst. 1, § 107, § 457 obč. zák.

10. Konstatoval, že subjektivní promlčecí doba a objektivní promlčecí doba počínají, běží a končí nezávisle na sobě. Skončí-li běh jedné z nich, právo se promlčí, i kdyby ještě běžela doba druhé z nich.

11. S odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 9. 2012, sp. zn. 28 Cdo 1957/2012, nález Ústavního soudu ze dne 10. 5. 2022, sp. zn. III. ÚS 2127/21 a další vyjmenovanou judikaturu Nejvyššího a Ústavního soudu dospěl k závěru, že počátek běhu subjektivní promlčecí doby nastal nejpozději v okamžiku obdržení přehledu stavu pojistné smlouvy, konkrétně přehledu stavu pojistné smlouvy ze dne 22. 1. 2014 s údaji ke dni 31. 12. 2013, tím spíše obdržením dalších přehledů, popř. rekapitulací stavu pojistné smlouvy v letech následujících, neboť z hlediska získání subjektivní vědomosti oprávněného, že se na jeho úkor někdo obohatil, obsahují rekapitulace poměrně podrobné údaje a informace o stavu pojistné smlouvy a pojištění, zejména pak informaci o tom, že s pojistným produktem se pojí určité poplatky (údaje o průměrném ročním zhodnocení, stavu kapitálové hodnoty jednotlivých investičních fondů, sjednaném poměru rozložení, nákladech na poskytnuté pojistné služby aj.). Přehledy postupně shrnovaly stav a bilanci pojistné smlouvy, jsou nadto leckdy podrobnější než např. oznámení o zániku pojištění obsahující vyúčtování pojistné smlouvy. Žalobkyně mohla mít po obdržení přehledu stavu pojistné smlouvy alespoň laickou vědomost o tom, že s pojistnou smlouvou je něco v nepořádku. Jsou-li správná tvrzení žalobkyně o důvodech absolutní neplatnosti pojistné smlouvy (zejména nedostatečná určitost ujednání o poplatcích), tak nejpozději na základě přehledu ze dne 22. 1. 2014, měla žalobkyně 2 roky na to, aby si tuto laickou představu ověřila (potvrdila, nebo vyvrátila) u příslušného odborníka. Běh 2leté subjektivní promlčecí doby tedy počal nejpozději poté, co se žalobkyně seznámila s přehledem stavu pojistné smlouvy ze dne 22. 1. 2014, který jí byl téhož dne doručen. Počínaje tímto dnem začala podle § 107 odst. 1 obč. zák. běžet 2letá subjektivní promlčecí doba, která skončila dne 22. 1. 2016. Každá platba pojistného se následně promlčovala zvlášť. Žalobkyně podala žalobu dne 23. 6. 2025, promlčeny jsou tak veškeré platby

uhrazené před datem 23. 6. 2023. V případě neplatnosti pojistné smlouvy by tedy nebylo promlčené právo na vrácení částky 16 215 Kč, která byla zaplacena po 23. 6. 2023.

12. Dále dospěl k závěru, že nárok žalobkyně je zčásti promlčen rovněž z důvodu marného uplynutí 3leté objektivní promlčecí doby. Měl za nedůvodnou námitku žalobkyně, že objektivní promlčecí dobu nelze aplikovat, s tím, že povinnost vnitrostátních soudů aplikovat tzv. zásadu efektivity je podle ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie vázána na případy zjevného porušení unijního práva, ne na situace, kdy absolutní neplatnost smlouvy je dovozována z absence určitého ujednání, které představuje ve smyslu § 37 obč. zák. vadu projevu spočívající v tom, že určité ujednání, jež má přímý dopad na celou smlouvu, ve smlouvě není obsaženo.

13. Námitku promlčení neměl za rozpornou s dobrými mravy. Nesouhlasil s argumentací žalobkyně, že žalovaná nemůže vznést námitku promlčení, jelikož nabyla vědomost o neplatnosti pojistné smlouvy z Úředního sdělení České národní banky, dohledového benchmarku ČNB č. 3/2012 a dohledového benchmarku ČNB č. 3/2019. Dohledové benchmarky nebyly vydány ve vztahu k žalované a už vůbec ne ve vztahu k dané (konkrétní) pojistné smlouvě. Tento dokument by mohl být přínosný při posuzování ne/platnosti smlouvy, nikoli však při posouzení oprávněnosti námitky promlčení, obdobně jako Úřední sdělení České národní banky ze dne 2. 5. 2012. Uvedené nemohou prokázat ani výroční zprávy žalované z let 2018 až 2024, neboť ze skutečnosti o vytváření rezerv v rámci rizik neplatnosti pojistných smluv nelze bez dalšího dovozovat vědomí žalované o neplatnosti konkrétní pojistné smlouvy.

14. Podstatné je, zda námitka promlčení je výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, jenž marné uplynutí promlčecí lhůty nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí lhůty byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Skutečnosti, které by mohly vést k tomuto závěru, v řízení nevyšly najevo. Žalovaná nevytvářela překážky a nijak nebránila žalobkyni v uplatnění práva na vydání bezdůvodného obohacení v průběhu promlčecí doby.

15. Soud I. stupně neshledal předpoklady pro položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie týkající se výkladu unijního práva dle návrhu žalobkyně. Naopak měl za to, že ve věci je možné rozhodnout i bez tohoto postupu, zvláště s ohledem na skutečnost, že rozhodnutí v této věci nespočívá na aplikaci unijního práva a jeho výkladu.

16. Pokud jde o vypořádání pojistné smlouvy, žalobkyně namítala, že předmětem vypořádání mají být veškerá vzájemně poskytnutá plnění. Argumentovala přitom nepřiléhavými rozsudky Nejvyššího soudu, naopak platí, že při vypořádání vzájemně poskytnutých plnění je třeba vzájemně vypořádat pouze ta vzájemná plnění, která nejsou promlčena. Žalovaná po skončení pojištění vyplatila žalobkyni dne 9. 6. 2025 odkupné 1 888 Kč a dne 10. 9. 2025 uhradila žalobkyni 25 340,21 Kč, výslovně určila, že tato platba je plněním na pojistné, které nebylo promlčeno (v 3leté objektivní promlčecí době). Žalobkyně uhradila po datu 23. 6. 2023 celkem 16 215 Kč. Žalovaná tedy po skončení pojištění uhradila žalobkyni částku, která převyšuje případné právo žalobkyně na vrácení 16 215 Kč, které by nebylo promlčeno ve 2leté subjektivní promlčecí době. Žalobkyně po 23. 6. 2022 uhradila celkem 24 675 Kč. Žalovaná po skončení pojištění uhradila žalobkyni částku, která převyšuje případné právo žalobkyně na vrácení 24 675 Kč, které by nebylo promlčeno v objektivní promlčecí době.

17. Soud I. stupně uzavřel, že pokud by pojistná smlouva byla neplatná, tak žalovaná splnila svou povinnost vrátit žalobkyni část splátek pojistného, jejichž právo na vrácení nebylo promlčeno, ohledně zbývající části splátek se dovolala promlčení. Námitka promlčení není v rozporu s dobrými mravy. Soud nemůže žalobkyni uplatněné právo přiznat, i kdyby pojistná smlouvy byla neplatná, a proto, nezabývaje se platností pojistné smlouvy, žalobu zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

18. O nákladech řízení soud I. stupně rozhodl podle § 146 odst. 2 věta druhá a § 142 odst. 1 o. s. ř., podle poměru úspěchu a neúspěchu účastníků v řízení, jejich rozsah a výši specifikoval podle vyhl. č. 177/1996 Sb.

19. Rozsudek napadla žalobkyně včasným odvoláním. Namítala, že soud I. stupně neúplně zjistil skutkový stav, že dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a nesprávnému právnímu posouzení, že rozsudek je nepřezkoumatelný. Tvrdila, že řízení je zatíženo vadou, neboť nebyly provedeny navržené důkazy k prokázání vědomosti žalované o vadách pojistných podmínek, resp. neplatnosti smluv a vědomosti o úmyslném inkasování bezdůvodného obohacení, k tomu, zda žalovaná jako profesionál řádně vyhodnocovala rizika produktů investičního životního pojištění. Toto dokazování mělo být rozhodné pro posouzení dobré víry žalované a pro posouzení, zda vznesená námitka promlčení je souladná s dobrými mravy. Dovolávala se judikatury Ústavního soudu k tzv. opomenutým důkazům. Soudu I. stupně vytýkala, že se nevypořádal s celou šíří její argumentace. Netvrdila, že dohledové benchmarky a další regulatorní výstupy ČNB (např. také výroční zprávy za roky 2018 až 2024) přímo prokazují neplatnost konkrétní pojistné smlouvy, ale že tyto důkazy ve svém souhrnu prokazují, že žalovaná byla opakovaně a dlouhodobě konfrontována s právním rizikem svého smluvního modelu. Měla za to, že tyto regulatorní instrumenty jsou významné pro posouzení, zda vznesená námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy. Tvrdila, že pokud soud tyto důkazy neprovedl, neprovedl ani výslech svědků k této problematice, a současně dospěl k závěru, že námitka promlčení není v rozporu s dobrými mravy, je napadený rozsudek vnitřně rozporný. Pokud jde o vědomost žalobkyně o neplatnosti pojistné smlouvy, měla za to, že soud I. stupně směšuje výhodnost a platnost pojistné smlouvy, nelze konstatovat, že pokud je smlouva pro spotřebitele nevýhodná, je automaticky neplatná, zejména v případě investičního produktu, který je ze své podstaty spojen s rizikem ztrát. Dovozovala, že závěr soudu I. stupně ohledně počátku běhu subjektivní promlčecí lhůty je nesprávný. Tvrdila, že se soud I. stupně měl primárně zabývat zneužívající povahou mechanismu inkorporace přehledu poplatků a parametrů produktu, nikoli redukovat její námitky na otázku absence určitého ujednání, že judikatura Nejvyššího soudu představovaná zejména rozhodnutím sp. zn. 33 Cdo 499/2023 není na posuzovaný případ aplikovatelná, že teprve v případě, pokud by soud dospěl k závěru, že pojistná smlouva neobsahuje zneužívající ujednání, mohla být řešena otázka neplatnosti pojistné smlouvy podle § 37 odst. 1 obč. zák. Soudu I. stupně rovněž vytýkala, že se v prvé řadě zabýval otázkou promlčení, aniž by nejprve řešil otázku zneužívajících ujednání. Tvrdila, že pokud je pojistná smlouva neplatná v důsledku zneužívajících ujednání, je třeba běh objektivní promlčecí lhůty řešit podle judikatury SDEU (C-269/19, C-485/19, C-810/21) a dovozovala, že není možné aplikovat tříletou objektivní promlčecí lhůtu, že by soud k námitce promlčení neměl přihlížet Měla za to, že je dán rozpor judikatury Nejvyššího soudu a SDEU, že by měla být SDEU položena předběžná otázka ohledně povinnosti soudu zabývat se existencí zneužívajících ujednání a navazujícími důsledky pro posouzení promlčení restitučního nároku. Opakovaně a obsáhle argumentovala ve prospěch závěru, že vznesení námitky promlčení žalovanou je v rozporu s dobrými mravy, když žalovaná námitku promlčení používá za účelem ponechání si bezdůvodného obohacení. Setrvala na názoru, že při vypořádání vzájemných plnění by se mělo vycházet z celého salda plnění poskytnutého oběma stranami, nikoli jen z plnění nepromlčených. Závěrem namítla, že soud I. stupně porušil právo žalobkyně na soudní ochranu. Navrhla, aby napadený rozsudek byl změněn tak, aby žalobě bylo zcela vyhověno a žalobkyni byla přiznána náhrada nákladů za řízení před soudy obou stupňů, případně, aby byl rozsudek soudu I. stupně zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

20. Žalovaná naopak trvala na potvrzení napadeného rozsudku pro jeho věcnou správnost, požadovala náhradu nákladů odvolacího řízení, zejména se ztotožnila se závěry soudu I. stupně, pokud jde o promlčení uplatněného nároku, vypořádání vzájemných nepromlčených plnění a absenci rozporu námitky promlčení s dobrými mravy. Shrnula skutkový stav, průběh řízení a závěry napadeného rozsudku. Měla za to, že soud I. stupně úplně zjistil skutkový stav,

zdůraznila, že neměla vědomost o údajné neplatnosti pojistné smlouvy a setrvala na stanovisku, že námitka promlčení není v rozporu s dobrými mravy, s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu a Městského soudu v Praze. Namítala, že žalobkyně neoznačila žádný důkaz, z něhož by plynula její vědomost o neplatnosti smlouvy, která je předmětem tohoto řízení, v této souvislosti poukazovala na to, že žalobkyni opakovaně poskytovala pojistné plnění (3 pojistné události), žalobkyni poskytla odstupné a zasílala jí rekapitulace pojistné smlouvy. Namítala, že nárok žalobkyně je promlčen v důsledku pozdního podání žaloby, nikoli v důsledku nemravného jednání žalované (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 231/2026), že nárok je promlčen v subjektivní promlčecí lhůtě, která počala běžet od rekapitulace stavu pojistné smlouvy ze dne 22. 1. 2014, z níž mohla žalobkyně získat potřebné informace, když s ohledem na vyjmenovanou nedávnou judikaturu Nejvyššího soudu musí být počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty prokázán s dostatečnou mírou jistoty, aby o něm neexistovaly důvodné pochybnosti. Setrvala na tom, že nárok je částečně promlčen v objektivní promlčecí lhůtě a nepromlčená vzájemná plnění byla vypořádána, přičemž aplikace objektivní promlčecí lhůty byla opakovaně jako správná potvrzena rozhodnutími Nejvyššího soudu (např. sp. zn. 33 Cdo 2298/2025, 33 Cdo 714/2026, 33 Cdo 231/2026), také soudu Ústavního a Městského soudu v Praze. Poukazovala, pokud jde o otázku promlčení i vzájemného vypořádání, na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 4. 2026 sp. zn. 33 Cdo 231/2026. Namítala, že pojistná smlouva nemůže být neurčitá a současně obsahovat zneužívající ujednání (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 231/2026, 33 Cdo 206/2025 a další). Argumentaci žalobkyně o určitém, ale zneužívajícím ujednání měla za účelovou a obcházející závěry přijaté Nejvyšším soudem. Poukázala na to, že judikatura SDEU vyslovila, že ochrana poskytovaná spotřebitelům není absolutní, pokud je z jednání spotřebitele zřejmé zneužití práva (C-564/24), a na to, že v těchto typech sporů, i v nyní projednávané věci, se pojistníci několik let chovají k pojistné smlouvě jako k platně sjednané, přijímají pojistnou ochranu i pojistná plnění a odkupné a následně se zpětně domáhají zaplaceného pojistného. Žalobkyně se tak snaží docílit, aby jí po mnohaletém trvání pojištění bylo vráceno uhrazené pojistné, aniž by byla reflektována poskytnutá pojistná ochrana a další poskytnutá plnění. Toto neodpovídá smyslu ochrany spotřebitele jako slabší strany, nýbrž směřuje k tomu, aby byl spotřebitel ex post zvýhodněn. Napadený rozsudek měla za přezkoumatelný, již s ohledem na rozsah odvolacích námitek, a návrh na položení předběžné otázky SDEU za nedůvodný, když předmětná předběžná otázka není významná pro řešení tohoto případu.

21. V replice žalobkyně vyvracela argumentaci žalované, zdůraznila, že již v žalobě namítala, že rozhodné ekonomické parametry pojistného vztahu, zejména poplatky, náklady a mechanismus snižování kapitálové hodnoty, nebyly v pojistné smlouvě sjednány určitě, transparentně a způsobem, který by byl pro spotřebitele předvídatelný, že zneužívající povaha ujednání nespočívá v tom, že by konkrétní poplatek byl vysoký nebo nízký, ale v tom, že spotřebitel nenalézá v samotné smlouvě pevný, transparentní a předem zjistitelný rámec pro určení ekonomicky významných srážek, které snižují kapitálovou hodnotu pojištění a tím i očekávané plnění. Měla za to, že závěr soudu I. stupně o počátku běhu subjektivní promlčecí lhůty nemůže obstát ve světle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2026 sp. zn. 33 Cdo 2681/2025. Setrvala na svojí argumentaci, pokud jde o objektivní promlčecí lhůtu, vzájemné vypořádání plnění, vznesení námitky promlčení v rozporu s dobrými mravy a položení předběžné otázky SDEU. Vyvracela námitku zneužití práva žalobkyní.

22. Žalovaná ve vyjádření k replice žalobkyně jen jinými slovy zopakovala svoji dosavadní argumentaci.

23. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek, včetně řízení, které mu předcházelo dle ust. § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř., zopakoval dokazování listinami (pojistná smlouva včetně dodatku, pojistka, pojistné podmínky všeobecné i speciální pro Flexi pojištění, výzva k vydání bezdůvodného obohacení, rekapitulace pojistné smlouvy z 31. 12. 2024,

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

výpověď pojistné smlouvy, informace o ukončení pojistné smlouva) a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

24. V průběhu odvolacího jednání žalobkyně poukazovala na nový nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3645/25, z něj dovozovala, že ani v této věci nemůže být ignorováno posouzení podle práva SDEU. Žalovaná namítala, že uvedený nález Ústavního soudu byl vystavěn na jiné situaci, že na souzenou věc nedopadá a odkazovala na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 372/26.

25. Odvolací soud nesdílí názor žalobkyně, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, když účastníkům bylo jasné jak a proč soud I. stupně rozhodl, žalobkyně byla schopna zcela jednoznačně formulovat své výhrady proti němu, specifikovala odvolací důvody (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27.10.2015 sp. zn. 22 Cdo 3814/2015).

26. Soud I. stupně sice provedl dokazování listinami, avšak konkrétní skutková zjištění z nich neučinil, odvolací soud proto dokazování pro rozhodnutí podstatnými listinami zopakoval.

27. Provedeným dokazováním pojistnou smlouvou, dodatkem č. 1 a pojistkou – potvrzení o uzavření pojistné smlouvy, bylo zjištěno, že žalobkyně a žalovaná uzavřely dne 14. 12. 2012 pojistnou smlouvu (FLEXI životní pojištění), pojištění pro případ smrti nebo dožití, s počátkem pojištění dne 1. 1. 2013, koncem pojištění nejdéle do dne 31. 12. 2031, byla stanovena pojistná částka pro základní pojištění (50 000 Kč), pro případ smrti následkem úrazu (200 000 Kč), pro trvalé následky úrazu, hospitalizaci po úrazu, bylo sjednáno měsíční pojistné 412 Kč, a jeho vložení do investičního fondu PČS Fond garantovaný, dodatkem č. 1 ze dne 18. 11. 2014 bylo sjednáno připojištění dítěte a změna měsíčního pojistného na 705 Kč od 1. 12. 2014. Žádná z těchto listin neobsahuje nic o poplatcích.

28. Ve Všeobecných pojistných podmínkách pro pojištění spojená s investičními fondy ze dne 1. 10. 2012 jsou upraveny základní instrumenty týkající se uzavření pojistné smlouvy, placení pojistného, zániku a změny pojištění atd. Čl. 4 Speciálních pojistných podmínek pro FLEXI životní pojištění upravuje náklady, poplatky a cenu pojištění, s tím, že výše a rozsah poplatků se řídí platným přehledem poplatků a parametrů produktu, platný přehled poplatků a parametrů produktu je k dispozici na internetových stránkách pojistitele a na všech jeho obchodních místech.

29. Výzvou ze dne 5. 6. 2025 žalobkyně vyzvala žalovanou k vydání bezdůvodného obohacení ve výši 88 306 Kč, s tím, že předmětná pojistná smlouva obsahuje zneužívající ujednání ve smyslu Směrnice, ujednání týkající se snižování pojistného a kapitálové hodnoty pojistné smlouvy o poplatky, jejichž výše není v pojistné smlouvě sjednána, znamenají nerovnováhu k újmě spotřebitele, že pojistná smlouva je neplatná jako celek.

30. Podle rekapitulace pojistné smlouvy ke dni 31. 12. 2024 činil stav kapitálové hodnoty 1 846 Kč, disponibilní zůstatek (maximální možná výplata) 0 Kč, odkupné 1496 Kč, investovaná část pojistného 1 080 Kč. Náklady pojištění činily 6 582 Kč - rizikové pojistné za sjednaná pojištění, 798 Kč - další náklady související se sjednáním a správou pojištění. Bonus za bezeškodní průběh činil 651 Kč.

31. Žalobkyně výpovědí ze dne 9. 4. 2025 předmětnou pojistnou smlouvu vypověděla k jejímu nejbližšímu výročí, požadovala zaslání odkupného. Žalovaná žalobkyni dopisem ze dne 7. 6. 2025 informovala o ukončení pojistné smlouvy uplynutím dne 31. 5. 2025 a o výši odkupného.

32. Po zopakování dokazování, zohlednění dokazování před soudem I. stupně a nesporných skutečností, vyšel odvolací soud ze zjištění, že žalobkyně uzavřela s žalovanou dne 14. 12. 2012 pojistnou smlouvu pro případ smrti nebo dožití, s počátkem pojištění dne 1. 1. 2013, koncem pojištění nejdéle do dne 31. 12. 2031, měsíční pojistné činilo 412 Kč, od 1. 12. 2014 činilo 705 Kč měsíčně, pojistné mělo být vloženo do investičního fondu. Žalobkyně pojistnou smlouvu

vypověděla, pojistná smlouva byla ukončena dnem 31. 5. 2025. Žalobkyně na pojistném zaplatila celkem 98 306 Kč, žalovaná jí vyplatila dne 9. 6. 2025 odkupné 1 888 Kč a dne 10. 9. 2025 25 340,21 Kč, na plnění zaplacená za tři roky před podáním žaloby. Ani v pojistné smlouvě, včetně dodatku č. 1, ani ve Všeobecných pojistných podmínkách nebylo uvedeno ničeho o nákladech pojištění (poplatky), v čl. 4 speciálních pojistných podmínek byly vyjmenovány poplatky a cena pojištění, s tím že se řídí přehledem poplatků a pokud jde o seznámení s tímto přehledem poplatků, je pojistník odkázán na internetové stránky a obchodní místa pojistitele.

33. Soud I. stupně se při právním posouzení věci primárně zabýval vznesenou námitkou promlčení, vycházel z tvrzení žalobkyně o neplatnosti pojistné smlouvy, a dovodil, že je-li pojistná smlouva neplatná, je nárok z titulu bezdůvodného obohacení promlčen a žalobě proto nemůže být vyhověno, proto se otázkou neplatnosti smlouvy výslovně nezabýval. Jeho postupu nelze v zásadě nic vytknout, neboť dle ustálené judikatury dovolává-li se účastník občanského soudního řízení promlčení, nemůže soud promlčené právo (nárok) přiznat; návrh na zahájení řízení v takovém případě zamítne. Jestliže je v řízení uplatněna námitka promlčení, je na soudu, aby se v souladu se zásadou hospodárnosti řízení obsaženou v § 6 o. s. ř. přednostně zabýval otázkou promlčení práva, pokud to vede rychleji a účinněji k vydání rozhodnutí ve věci samé, a nikoliv nárokem samým (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 8. 2012, sp. zn. 23 Cdo 460/2012).

34. Odvolací soud, aby se mohl vypořádat s odvolacími námitkami žalobkyně, dokazování doplnil a doplnil také právní posouzení věci zejména ve vztahu k otázce platnosti pojistné smlouvy.

35. Žalobkyně namítala neplatnost pojistné smlouvy z důvodu její neurčitosti (§ 37 odst. 1 obč. zák.), konkrétně pro neurčité ujednání o poplatcích, a krom toho neplatnost smlouvy z důvodu zneužívajících ujednání (§ 55 a násl. obč. zák. potažmo Směrnice Rady EU 93/13/EHS). Odvolací soud dospěl k závěru, že předmětná pojistná smlouva je neplatná pro neurčitost.

36. Podle ust. § 3028 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník (o.z.) není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti.

37. Podle ust. § 3036 o. z. podle dosavadních právních předpisů se až do svého zakončení posuzují všechny lhůty a doby, které začaly běžet přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i lhůty a doby pro uplatnění práv, která se řídí dosavadními právními předpisy, i když začnou běžet po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

38. Podle ust. § 37 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb. občanský zákoník (obč. zák.) právní úkon musí být učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně; jinak je neplatný.

39. Dle § 4 odst. 4 zákona č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě (ve znění do 31.12.2013) jsou součástí pojistné smlouvy pojistné podmínky vydané pojistitelem, nejsou-li uvedeny přímo v pojistné smlouvě. Pojistník s nimi musí být před uzavřením pojistné smlouvy prokazatelně seznámen a bez jeho souhlasu nelze tyto pojistné podmínky měnit.

40. Dle § 4 odst. 5 zákona o pojistné smlouvě pojistné podmínky obsahují zejména vymezení podmínek vzniku, trvání a zániku pojištění, vymezení pojistné události, stanovení podmínek, za kterých nevzniká pojistiteli povinnost poskytnout pojistné plnění, způsob určení rozsahu pojistného plnění a jeho splatnost.

41. Za prokazatelné seznámení s pojistnými podmínkami ve smyslu § 4 odst. 4 cit. zák. nelze považovat údaj, že do pojistných podmínek může pojistník kdykoli nahlédnout či údaj, o tom, že pojistné podmínky jsou k nahlédnutí ve všech obchodních místech (viz např. rozsudek NS 31 Cdo 1566/2017).

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

42. Odvolací soud dospěl k závěru o neplatnosti pojistné smlouvy pro neurčitost z důvodu, že z pojistné smlouvy nelze seznat jaké závazky z ní pro účastníky plynou, ani v pojistné smlouvě, ani v pojistných podmínkách nebyla jasně stanovena výše poplatků, které měly být hrazeny formou strhávání z hodnoty investičního instrumentu, neobsahuje tak všechny nezbytné údaje, aby žalobkyně byla schopna poznat faktickou výši budoucího pojistného plnění. Pouhý odkaz v pojistných podmínkách na sazebník poplatků nestačí, přičemž ani nebylo prokázáno, že s ním byl pojistník prokazatelně seznámen.

43. Byla-li pojistná smlouva shledána neplatnou pro neurčitost, dle § 37 odst. 1 obč. zák., není již prostor k tomu posuzovat neplatnost pojistné smlouvy z hlediska nepřiměřenosti smluvních ujednání dle § 56 obč. zák., neboť spočívá-li důvod neplatnosti v absenci určitého ujednání, nelze takové chybějící ujednání podrobit přezkumu z hlediska jeho přiměřenosti (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31.5.2023 sp. zn. 33 Cdo 499/2023, ze dne 22.4.2026 sp. zn. 33 Cdo 231/2026 a další).

44. Žalobkyně navrhla, aby byla položena předběžná otázka SDEU, zda má vnitrostátní soud povinnost se na návrh spotřebitele zabývat existencí zneužívajících ujednání i v těch případech, kdy soud dotčená smluvní ujednání posoudí jako neplatná pro neurčitost a v důsledku toho konstatuje neplatnost smlouvy jako celku. Odvolací soud důvod k položení předběžné otázky neshledal. Položení této předběžné otázky by nemohlo na rozhodnutí v této věci ničeho změnit, na aplikaci unijního práva a jeho výkladu nespočívá, a byla-li pojistná smlouva shledána absolutně neplatnou, není třeba, aby byla shledávána opakovaně neplatnou ještě z dalšího důvodu. Jestliže smlouva byla shledána neplatnou ve prospěch žalobkyně, případný další důvod neplatnosti by na jejím postavení nemohl nic změnit.

45. Odvolací soud považuje za správný závěr soudu I. stupně, že námitka promlčení vznesená žalovanou není v rozporu s dobrými mravy, neboť dobrým mravům zásadně neodporuje, namítá-li někdo promlčení práva uplatňovaného vůči němu, institut promlčení přispívá k jistotě v právních vztazích, je institutem zákonným, uplatnění námitky promlčení by se příčilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí lhůty nezavinil a vůči němuž by zánik nároku na plnění v důsledku promlčení byl nepřiměřeně tvrdým postihem, přičemž takové okolnosti musí být naplněny ve výjimečné intenzitě. Žádné okolnosti, které by svědčily o zneužití námitky promlčení žalovanou ani odvolací soud neshledal. Žalovaná žalobkyni nikterak nebránila v uplatnění práva u soudu. Soud I. stupně správně dovodil, že ani další navržené důkazy (dohledový benchmark, úřední sdělení ČNB) by na závěru o vznesení námitky promlčení v souladu s dobrými mravy nic nezměnily. Sama žalobkyně uznala, že tyto listiny nevedou k závěru o vědomosti žalované o neplatnosti předmětné pojistné smlouvy, tudíž ani nemohou vést k závěru o úmyslném inkasování bezdůvodného obohacení žalovanou. V této souvislosti odvolací soud připomíná, že jak žalobkyně, tak i žalovaná po dobu mnoha let (2013 až 2025) podle pojistné smlouvy jako platné postupovaly, žalobkyně platila pojistné, připojistila syna, žalovaná žalobkyni poskytla pojistné krytí i několik pojistných plnění, žalobkyně smlouvu jako platnou vypověděla a žalovaná jí vyplatila odkupné.

46. Podle ust. § 107 odst. 1 obč. zák. právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení se promlčí za dva roky ode dne, kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor obohatil.

47. Podle ust. § 107 odst. 2 obč. zák. nejpozději se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za tři roky, a jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za deset let ode dne, kdy k němu došlo.

48. Soud I. stupně dovodil, že uplatněný nárok je promlčen v subjektivní promlčecí lhůtě dle § 107 odst. 1 obč. zák., s tím, že se žalobkyně o důvodech neplatnosti smlouvy dozvěděla nejpozději při předložení přehledu stavu pojistné smlouvy dne 22. 1. 2014, s tímto se odvolací soud

neztotožňuje. Dle rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 10.5.2022 sp. zn. III. ÚS 2127/21 počátek běhu subjektivní promlčecí doby práva na vydání bezdůvodného obohacení podle § 107 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění platném do 31. 12. 2013, jako původních plateb pojistného učiněných na základě neplatné smlouvy, nemůže být bez dalšího určen pouze podle okamžiků uzavření smlouvy a plateb pojistného. Pro počátek běhu subjektivní promlčecí doby je podstatné, aby stěžovatel vůbec věděl (ať právně či laicky), že se na jeho úkor vedlejší účastnice obohacuje a to bezdůvodně, musel by přinejmenším tušit, že je se smlouvou něco v nepořádku. Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2026 sp. zn. 33 Cdo 2681/2025 nemůže být skutečná subjektivní vědomost o tom, že se žalovaná na úkor žalobkyně bezdůvodně obohacuje, k níž se pojí počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty, bez dalšího určena okamžikem doručení tzv. výročního dopisu (zde přehled stavu pojistné smlouvy), neboť taková okolnost je svou povahou objektivní a o okamžiku, kdy se oprávněný poprvé dozví o možnosti uplatnit své právo u soudu, nevypovídá. V předmětné věci je stanovení počátku běhu subjektivní promlčecí lhůty k datu 22. 1. 2014 nepatřičné, lze jen stěží usuzovat, že by žalobkyně, vědoma si toho, že je se smlouvou něco v nepořádku, že se žalovaná na její úkon bezdůvodně obohacuje, dalších více než deset let platila pojistné, s žalovanou ohledně pojistné smlouvy běžně komunikovala, přijala pojistné plnění apod. Při neexistenci jiných zjištění je tak nutno usoudit, že o tom, že je se smlouvou něco v nepořádku (je neplatná) začala mít žalobkyně vědomost až v souvislosti s udělením plné moci advokátu a výzvou k vydání bezdůvodného obohacení z 5. 6. 2025, přičemž od počátku června 2025 do podání žaloby 23. 6. 2025 dvouletá subjektivní promlčecí lhůta neuplynula.

49. Dle názoru odvolacího soudu je však namístě posoudit námitku promlčení i dle § 107 odst. 2 obč. zák. Žalobkyně v řízení namítala, že objektivní promlčecí doba se zde neuplatní, s ohledem na ochranu spotřebitele. S tím odvolací soud nesouhlasí, judikaturou bylo dovozeno, že ani ochrana spotřebitele nemá absolutní povahu a nemůže být bezbřehá, a že nepromlčitelnost pohledávek se vztahuje na spory, jejichž předmětem je přímý nárok spotřebitele vyplývající z porušení unijního práva, což však není případ souzené věci (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2023 sp. zn. 33 Co 499/2023, rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2022 sp. zn. IV. ÚS 1984/22).

50. V poměrech dané věci je tak možno dovodit, ve shodě se soudem I. stupně, že není promlčeno plnění poskytnuté žalobkyní na pojistnou smlouvu po 23. 6. 2022 (tři roky před podáním žaloby). Za dobu od 23. 6. 2022 do skončení pojištění bylo žalobkyní žalované zaplaceno 24 675 Kč, jen takto vysoký nárok nebyl promlčen.

51. Ve smyslu ust. § 457 a § 458 obč. zák. je pak třeba provést vzájemné vypořádání nepromlčeného rozdílu mezi plněními, které si strany na základě neplatné smlouvy poskytly. Jestliže nepromlčené plnění na straně žalobkyně činí 24 675 Kč a současně žalovaná žalobkyni 9. 6. 2025 vyplatila odkupné ve výši 1 888 Kč a dne 10. 9. 2025 zaplatila 25 340,21 Kč, je žalobkyní uplatněný žalobní požadavek zjevně bezdůvodný.

52. V průběhu odvolacího jednání žalobkyně poukazovala na nález Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2026 sp. zn. II. ÚS 3645/25. Z něj dovozovala, že se obecné soudy musí za všech okolností primárně zabývat posouzením pojistné smlouvy z hlediska Směrnice, posouzení, zda smlouva je či není neplatná z důvodu, že obsahuje zneužívající ujednání.

53. Odvolací soud má za to, že uvedené rozhodnutí Ústavního soudu na souzenou věc nedopadá a že žalobkyně závěry obsažené v tomto rozhodnutí mylně interpretuje. Ve věci řešené Ústavním soudem v nálezu sp. zn. II. ÚS 3645/25 bylo rozhodnutí soudů nižších stupňů postaveno na závěru, že pojistná smlouva je platná, a odmítly se zabývat otázkou její (ne)platnosti z hlediska zneužívajících ujednání dle Směrnice, ačkoliv účastnice se posouzení pojistné smlouvy z hlediska práva EU domáhala. V této projednávané věci stojí rozhodnutí na závěru, že pojistná smlouva je neplatná pro neurčitost dle § 37 odst. 1 obč. zák., tudíž není možné podruhé dovodit její neplatnost z hlediska unijních předpisů, že žalobkyni vznikl nárok na vydání bezdůvodného

obohacení, ale žalobě nemohlo být vyhověno, neboť uplatněný nárok je z části promlčen a z části byl žalovanou vypořádán. Pokud Ústavní soud v uvedeném nálezu uvedl, že není vyloučeno, že při správné aplikaci práva EU by obecné soudy dospěly k jinému výsledku (nutno vykládat tak, že by mohly výsledně namísto platnosti pojistné smlouvy dovodit její neplatnost), pak v této projednávané věci je od počátku dovozena neplatnost pojistné smlouvy.

54. Odvolací soud tedy uzavírá, že rozsudek soudu I. stupně je ve výroku věcně správný a proto jej potvrdil podle ust. § 219 o. s. ř., včetně správného výroku o nákladech řízení.

55. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o. s. ř., jejich náhrada byla přiznána úspěšné žalované. Náklady žalované v odvolacím řízení tvoří odměna za dva úkony právní služby dle ust. § 11 odst. 1 písm. g), k) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále také jen vyhláška), za písemné vyjádření k odvolání a účast u odvolacího jednání, po 3 660 Kč, dle § 7 vyhlášky, dva režijní paušály po 450 Kč podle ust. § 13 odst. 4 vyhlášky a náhrada daně z přidané hodnoty dle ust. § 137 odst. 1, 3 o. s. ř. ve výši 1 726,20 Kč, celkově 9 946,20 Kč. Odvolací soud žalované nepřiznal odměnu za vyjádření k replice žalobkyně, toto hodnotí jako podání neúčelné, jen opakující již předestřenou argumentaci.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 8 ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení, jen za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř.

Praha 25. června 2026

JUDr. Ivana Kotrčová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.